

Spørgsmaal, som den tilsvarende Regel om Dommerne i den islandske Forfatningslov af 1920, § 57, næsten Ord til andet lyder som den danske Grundlovs § 71*). Dette mente den islandske Justitsminister altsaa nok kunde forenes med Grundloven, men heri vil neppe ret mange i Danmark kunne følge ham.

Ligeledes vil sikkert ogsaa de fleste indrømme, at selv en Aldersgrænse ved 65 Aar vilde være grundlovsstridig, allerede fordi Grundlovens Regel om Regeringens Ret til at afskedige en Dommer over 65 Aar, men uden Tab af Indtægter, derved vilde blive overflødig og ganske uden Indhold. Thi en simpel Lov kan naturligvis ikke ophæve en Grundlovsbestemmelse. Men det samme maa lige fuldt gælde om enhver anden Aldersgrænse over de 65 Aar, være sig under eller over 70 Aar, saafremt Afskedigelsen imod Grundlovens Bud skal ske med Tab af Indtægter for Dommeren. Jeg maa her berigtige en Udtalelse af mig i min Afhandling i Ugeskrift for Retsvæsen for 1930 B. S. 224, hvor jeg udtaler, at en Regel om, at Dommerne skal gaa af ved en Aldersgrænse, der ligger over 65 Aar, „isoleret set ikke vilde komme logisk i Strid med Regelen i Grundlovens § 71“, medens jeg derimod fastholder, at den vilde være uforenelig med Meningen i Grundlovens § 71, naar denne Paragraf ses i sin hele Sammenhæng. Det rigtige heri er, at en saadan Aldersgrænselov vel ikke vilde komme i Strid med det Punkt i Grundlovens § 71, hvorefter Dommerne først kan afskediges efter deres fyldte 65de Aar, men en Regel om, at de med almindelig Pension skal kunne afskediges ved deres fyldte 67de, 68de, 70de eller 75de Aar, vilde, hvor højt man end sætter Grænsen, komme i klar Strid med det andet og lige saa vigtige Punkt i Grundlovens § 71, hvorefter en Dommer, selv om han er fyldt 65 Aar, kun kan afskediges uden Tab af Indtægter.

Og man kan ikke komme bort herfra ved at hævde, at det øjensynligt kun er Grundlovens Mening og Hensigt i § 71 at slaa fast, at Dommerne skal være uafhængige af Regeringen, og at derfor enhver Lov om Afskedigelse af Dommerne, der ikke gaar Dommernes Uafhængighed for nær, maa være grundlovsuæssig, uanset om den stemmer mer eller mindre med Ordene i Grundlovens § 71, og at dette netop gælder om det foreliggende Lovforslag, hvorefter Dommerne ubetinget og uden Undtagelse skal gaa af, naar de har fyldt 70 Aar.

Thi for det første kan det ikke erkendes, at en fast Aldersgrænse for Dommerne ved 70 Aar, hvorefter de ubetinget skal gaa af med almindelig Pension, ikke berører Dommernes Uafhængighed. Thi ved Siden af bestaar naturligvis uforandret Regelen i Grundlovens § 71, hvorefter enhver Dommer over 65 Aar kan afskediges uden Tab af Indtægter, og ved at afskedige en Dommer med fuld Lønning, før han automatisk skulde gaa af med almindelig Pension, vil en Regering altsaa kunne vise sin Velvillie overfor enkelte Dommere i Modsætning til andre. Og det er heroverfor ikke tilstrækkeligt, at den Justitsminister, der fremsætter et saadant Lovforslag, lover i Fremtiden at være forsigtig med Brugen af Afskedigelsesretten efter Grundlovens § 71. Thi her er i Grundlovens § 71 ikke blot Tale om en Ret, men ogsaa om en Pligt for Regeringen til at bruge denne Afskedigelsesret, hvor det skønnes rigtigt, og selvfølgelig er da Misbrug af Retten altid tænkelig. Og nu kan man gerne sige, at det uheldige heri skyldes ikke den nye Lov, men den Omstændighed, at Regelen i Grundlovens § 71 stadig bestaar ved Siden af den nye Aldersgrænselov**. Men dette viser jo netop klart, at de to Regler ikke passer sammen. Enten vil den ved simpel Lov indførte nye Regel føre til, at Grundlovens egen Regel faktisk ikke mere tør anvendes, eller ogsaa, hvis de samtidig anvendes, vil det kunne skabe Fare for Misbrug. Og et praktisk Bevis herfor er, at i intet Land, hvor man ved simpel Lov har indført en Aldersgrænse for Dommere, har man ved Siden af i Grundloven en Regel som vor Grundlovs § 71 om Ret for Regeringen til med fuld Lønning at afskedige Dommere efter en vis lavere Alders Indtræden.

Men dernæst, og det er det afgørende, er det naturligvis ikke Grundlovens Hensigt og Mening bortset fra dens Ord, men Grundlovens Hensigt og Mening, som denne har faaet Udtryk i Grundlovens Ord, der er gældende og bindende Grundlov. Naar Grundlovens

*) § 57 i den islandske Forfatningslov af 18. Maj 1920 er nemlig enslydende med § 44 i den af Danmarks Konge udstedte Forfatningslov for Islands særlige Anliggender af 5. Januar 1874, der i sine Hovedtræk er bygget over den danske Grundlov. § 57 i Forfatningsloven af 1920 lyder saaledes: „Dommerne har i deres Kald alene at rette sig efter Loven. De Dommere, som ikke tillige har administrative Forretninger, kan ikke afsættes uden ved Dom, og heller ikke kan de forflyttes mod deres Ønske, udenfor de Tilfælde, hvor en Omordning af Domstolene finder Sted. Dog kan den Dommer, der har fyldt sit 65de Aar, afskediges, men uden Tab af Indtægter.“

**) Jfr. saaledes Professor Poul Andersen i Ugeskrift for Retsvæsen 1930 B. S. 182.